Llengua de signes catalana

La **llengua de signes catalana**, **llengua de signes de Catalunya** o **LSC** és una llengua de signes utilitzada per més de 25.000 persones a Catalunya de les quals 12.000 són persones sordes.[1]

Llengua de signes catalana	
Tipus	llengua de signes, llengua i llengua viva
Parlants	
25.000 principalment a Catalunya	
Parlat a	Espanya
Autòcton de	Catalunya
Classificació lingüística	
LS francesa	
Característiques	
Institució de normalització	Institut d'Estudis Catalans
Codis	
ISO 639-3	csc
Glottolog	cata1241 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/cata1241)
Ethnologue.com	csc (http://www.ethnologue.com/language/csc)
IETF	csc
Endangeredlanguages.com	7178 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/7178)

Contingut

Història

No se sap exactament quan apareix la LSC, però se sap que la primera escola per a infants sords a Catalunya es va fundar a Barcelona el 4 de febrer de 1800. Tant aquesta com altres escoles fundades a principis i mitjan segle XX no es basaven en l'ús de la LSC, sinó que utilitzaven l'anomenat mètode oral. Més endavant, a partir del 1994, la LSC va obtenir reconeixement oficial i es va començar a utilitzar el mètode bilingüe en diverses escoles per a persones sordes.

El 1985 es va publicar el que podria considerar-se el primer diccionari de la LSC, amb el títol *Lenguaje de signos manuales*. El 1988 es va organitzar el primer curs de professors de la LSC.[2]

Estatus oficial

Des de l'any 1994 té reconeixement oficial per part de la Generalitat de Catalunya, en haver-se aprovat una proposició no de llei per a promoure-la i difondre-la. La utilització de la LSC no es limita al pla de les comunicacions informals, ja que el seu ús ha anat introduint-se en àmbits on abans era ignorada o era absent, tals com l'educació, els mitjans de comunicació i les administracions públiques.

Catalunya va ser la primera Comunitat Autònoma en aprovar (el 1994) una proposició no de llei sobre la promoció i difusió del coneixement de la LSC. Altres llengües de signes dels Països Catalans, com la valenciana o la balear no gaudeixen d'aquest estatus.


Reprodueix
«Llengua de signes» en llengua de signes catalana

La FESOCA (Federació de persones Sordes de Catalunya) és una ONG (Organització no Governamental) sense ànim de lucre fundada el 1979. És l'única institució representativa de la comunitat sorda en el seu conjunt a Catalunya. La seva finalitat és representar i defensar els drets d'associacions i persones sordes en general per tal d'aconseguir la seva plena participació i integració a la societat. En aquest sentit organitza nombrosos cursos, trobades i activitats per promocionar la LSC entre la comunitat sorda de Catalunya. La FESOCA demana al Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya la seva implantació i i el seu suport per a elaborar un projecte de planificació lingüística de la LSC que permeti iniciar el procés de normalització. El 29 de novembre del 2004 la FESOCA va manifestar la importància del reconeixement legal de la LSC al nou Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Però, la LSC és un patrimoni històric, social i lingüístic no només propi de la FESOCA sinó de tota la comunitat sorda i de tots els usuaris i usuàries de la LSC. Hi ha diversos grups de recerca de la LSC com ILLESCAT (Centre d'Estudis de la LSC), que estudia l'evolució de la LSC i en fa un estudi lingüístic d'aquesta llengua, creant també neologismes (signes nous).

Existeix, alhora, a Catalunya una entitat social que lluita pel reconeixement social i polític de la Llengua de Signes Catalana amb el seu prestigi i estatus com una llengua qualsevol, la *Plataforma pels Drets Lingüístics i Culturals dels Usuaris de la Llengua de Signes Catalana*; també coneguda com a plataforma amb l'eslògan *LSC, Ara!*, que té els següents objectius:

1. Avaluar l'evolució de l'ús de la LSC (Llengua de Signes Catalana) en tots els àmbits de la societat els últims 10 anys: d'ençà de l'aprovació pel Parlament d'una proposició no de llei sobre la promoció i difusió del coneixement de la llengua de signes el 30 de juny de 1994.
2. Vetllar per l'estatus de la LSC davant l'allau de productes audiovisuals en LSE (Llengua de Signes Espanyola), que causa interferències en les produccions signades dels usuaris de la LSC.
3. Realitzar el paper d'oposició enfront d'acords, convenis i projectes que puguin anar en detriment de l'ús de la LSC en els àmbits social, educatiu i de recerca.
4. Avançar, legislativament, cap a un nivell més alt que el d'una proposició no de llei, privada per la seva naturalesa dels efectes vinculants de les lleis: cap al ple reconeixement de la LSC com a dret lingüístic i cultural irrenunciable.

Legislativament, la Plataforma *LSC, Ara!* va realitzar un document-dossier per a tots els grups polítics del Parlament de Catalunya i pel Govern català demanant la inclusió de la LSC al nou Estatut català; fet que va tenir una positiva repercussió, car l'Estatut fou aprovat pel Parlament de Catalunya (BOPC a 3 d'octubre de 2005, nº224) amb l'article 50.6 en el qual es reflecteix el següent: *Els poders públics han de garantir l'ús de la llengua de signes catalana i les condicions que permetin d'assolir la igualtat de les persones amb sordesa que optin per aquesta llengua, que ha d'ésser objecte d'ensenyament, protecció i respecte*.

El 26 de maig de 2010, el Parlament de Catalunya va aprovar (http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat/menuitem.df5fba67cac781e7a129d410b0c0e1a0/?vgnextoid=fe8c949b22741110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextchannel=fe8c949b22741110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextfmt=detall&contentid=b1ee062fc44d8210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD) per unanimitat la Llei de la llengua de signes

catalana (LSC) fet que “situa la llengua de signes catalana al lloc que li pertoca, li atorga l'entitat merescuda d'una llengua amb un sistema lingüístic propi”, tal com va destacar el vicepresident del Govern, Josep-Lluís Carod-Rovira.(publicada pel DOGC del dia 3 de juny)

Relacions amb altres llengües

Com succeeix amb la majoria de llengües signades la llengua de signes catalana no guarda cap relació de parentiu amb les llengües parlades en el seu mateix territori. Les llengües de signes poden ser agrupades per relacions de parentiu amb altres llengües signades. La llengua de signes catalana es classifica en la família de la llengua de signes francesa, però la transmissió a Catalunya hauria estat molt aviat i la relació actual no és gaire evident.[3]



Reprodueix

«Sí» en llengua de signes catalana marcant amb els dits les lletres *oui*, igual que en llengua de signes francesa

Al contrari de la situació de bilingüisme entre les llengües orals, català i castellà, la comunitat de signants de Catalunya només utilitza la llengua de signes catalana sense coexistència amb la llengua de signes espanyola.[4] S'estima un 70% d'intel·ligibilitat només amb la llengua de signes espanyola i un percentatge similar amb la llengua de signes valenciana.

Premi LSC

El maig de 2015 el Departament de Cultura va crear el Premi LSC de foment de la llengua de signes catalana, un guardó institucional que té com a objectiu reconèixer persones, entitats i iniciatives que contribueixen al foment, la difusió i el prestigi de la llengua de signes catalana (LSC). Aquest premi forma part dels guardons oficials de la Generalitat en relació amb la projecció i el foment de les llengües de Catalunya, com els premis Pompeu Fabra per al català i el premi Robèrt Lafont, de promoció de la llengua occitana. El premi LSC de foment de la llengua de signes catalana té caràcter biennal i s’atorgarà en aquestes tres categories: a una persona signant per la seva trajectòria, a una entitat i a una iniciativa que hagin destacat en el foment i la recerca sobre la llengua de signes catalana.[5]

Vegeu també

- Llenguatge signat
- Dactilologia
- Comunitat sorda
- Sordesa
- Alfabet dactilològic
- Col·lecció Ginjoler
- Llengua de signes valenciana
- SubRip
- Closed Caption

Referències

1. «La llengua de signes catalana (http://www.gencat.cat/culturcat/portal/site/culturacatalana/menuitem.be2bc4cc4c5aec88f94a9710b0c0e1a0/index537e.html)». Generalitat de Catalunya. [Consulta: 2 maig 2016].

2. Frigola, Santiago «La Comunidad sorda de Catalunya (http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000189/00000036.pdf)». *Les Llengües de signes com a llengües minoritàries: perspectives lingüístiques, socials i polítiques: (actes del seminari del CUIMPB-CEL 2008)*, 14, 2010, pàg. 29–54. DOI: 10.2436/15.0100.01.25 (https://dx.doi.org/10.2436%2F15.0100.01.25).
3. Wittmann, Henri «Classification linguistique des langues signées non vocalement (http://www.nou-la.org/ling/1991a-class.pdf)». *Revue québécoise de linguistique théorique et appliquée*, vol. 10, núm. 1, 1991, pàg. 215-288 [Consulta: 2 maig 2016].
4. Barberà Altimira, Gemma. «The meaning of space in Catalan Sign Language (LSC) (http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/81074/tgba.pdf)». Universitat Pompeu Fabra, 2012. [Consulta: 2 maig 2016].
5. «Es crea el Premi LSC de Foment de la Llengua de Signes Catalana (http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/cultura/notapremsavw/283119/ca/crea-premi-lsc-foment-llengua-signes-catalana.do)». *web*. Generalitat de Catalunya. [Consulta: 9 maig 2015].

Bibliografia

- Barberà, G. 2007.«La cohesió discursiva i l'espai en la llengua de signes catalana. (http://www.recercat.cat/handle/2072/4880)». Treball de recerca de programa de doctorat de Ciència Cognitiva i Llenguatge, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona.
- Barberà, G. 2012. The meaning of space in Catalan Sign Language (LSC) Reference, specificity and structure in signed discourse. Tesi doctoral. Universitat Pompeu Fabra, Barcelona. «PDF (http://parles.upf.edu/llocs/gbarbera/Barbera_thesis_vportada.pdf)».
- Baus, C., E. Gutiérrez-Sigut, J. Quer & M. Carreiras. 2008. Lexical Access in Catalan Sign Language (LSC) Production. Cognition 108: 856-865.
- Bosch i Baliarda, M. 2005. The Phonology of compounds in catalan sign language (LSC). Treball de recerca del programa de doctorat de Ciència Cognitiva i Llenguatge. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.
- DOMAD. 2005. Gramàtica bàsica de la Llengua de Signes Catalana. Barcelona: DOMAD. «Enllaç (http://blogs.iec.cat/lsc/gramatica/)».
- Fernández-Viader, M.P.; J.M.Segimon, J.Boronat, I.Codorniu, S.Frigola, C.García, M.J.Jarque, E. Serrano. 1998. Aprenem LSC! 1. Manual per a l'aprenentatge de la Llengua de Signes Catalana. Barcelona: Centre Telemàtic Editorial. ISBN 84-607-5117-1.
- Fernández-Viader, M.P.; J.M.Segimon, J.Boronat, I.Codorniu, S.Frigola, C.García, M.J.Jarque, E. Serrano. 2000. Aprenem LSC! 2. Manual per a l'aprenentatge de la Llengua de Signes Catalana. Barcelona: Centre Telemàtic Editorial. ISBN 84-607-5118-X.
- Ferrerons, R. 2011. Primer diccionari general i etimològic de la llengua de signes catalana. Barcelona: Documenta Universia. ISBN 978-84-9984-113-7
- Fourestier, S. 2002. Verbos de movimiento y locación en la LSC. Un estudio sobre verbos complejos en la lengua de signos catalana. LynX Vol. 30. Centro de Estudios sobre Comunicación Interlingüística e Intercultural.
- Jarque, M.J. 2005. Double mapping in metaphorical expressions of thought and communication in Catalan Sign Language. Sign Language Studies. Vol. 5. N. 3292-316.
- Jarque, M.J.; M.I.Massone; M.P.Fernández-Viader; M.Bosch-Baliarda; J.M. Segimon. 2007. Orden básico de constituyentes en la Lengua de Signos de Catalunya. Actas del VI Congreso de Lingüística General. Universidad de Santiago de Compostela. Santiago de Compostela, 3-7 maig 2004.
- Martí i Castell, J.; Mestres i Serra, J.M. 2010. Les Llengües de signes com a llengües minoritàries: perspectives lingüístiques, socials i polítiques (actes del seminari del CUIMPB-CEL 2008). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Martín, I.; Alvarado, M. 2004. Diccionari temàtic de llenguatge de signes català. Lleida: Gran Format.

- Morales-López, E.; R.M. Boldú-Menasanch; J. Amador Alonso-Rodríguez; V. Gras-Ferrer; M.Á. Rodríguez-González. 2005. The verbal system of Catalan Sign Language (LSC). Sign Language Studies. Vol. 5. Num. 4, 529-532.
- Mosella, M. 2012. Les construccions relatives en llengua de signes catalana (LSC). Tesi doctoral. Universitat de Barcelona, Barcelona.
- Pfau, R. & J. Quer. 2007. On the syntax of negation and modals in German Sign Language (DGS) and Catalan Sign Language (LSC). In Visible variation: Cross-linguistic studies on sign language structure, eds. P. Perniss, R. Pfau & M. Steinbach, 129-161. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. «Enllaç (http://www.icrea.cat/Web/GetFile.asmx/Download?idFile=10i1%2b3PfnOk%3d)».
- Quer, J. & GRIN. 2008. Possessive and existential structures in Catalan Sign Language. In Typological Studies on Possessive and Existential Constructions in Sign Languages, ed. U. Zeshan, 33-53. Nijmegen: Ishara Press.
- Ribera Llonc, E. 2007. Projecte de base de dades lexicogràfica per a la LSC (Llengua de signes catalana). Treball de recerca de programa de doctorat interuniversitari de Ciència Cognitiva i Llenguatge, Universitat Autònoma de Barcelona. «ddd.uab.cat (https://ddd.uab.cat/pub/trerecpro/2007/hdl_2072_4352/Treball+de+recerca.pdf)».
- Segimon, J. M. (dir.); M.P. Fernández-Viader (dir.), M.Bosch-Baliarda, I.Codorniu, C. García, M.J.Jarque, M.E.Palomo, E.Serrano. 2004. DILSCAT: Diccionari Bàsic de la Llengua de Signes Catalana. Barcelona: Fundació ILLESCAT. ISBN 84-609-1870-X. CD-Rom.
- Wilcox, S.; Ph.P. Wilcox; M.J.Jarque. 2003. Mappings in Conceptual Space: Metonymy, Metaphor, and Iconicity in Two Signed Languages. Jezikoslovlje 4.1.139- 156.

Enllaços externs

- Documental sobre la llengua de signes catalana LLENGUA_SIGNES_CAT_D (http://www14.gencat.cat/gencat_video/AppJava/detall.do?id=010265718032510)



A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Llengua de signes catalana***



Vegeu la categoria ***Llengua de signes catalana*** al Viccionari, amb una llista de mots sobre llengua de signes catalana.

Entitats

- FESOCA (*Federació de persones Sordes de Catalunya*) (http://www.fesoca.org)
- *Associacció per la Difusió de la Comunitat Sorda, ADCS-DifuSord* (http://www.difusord.org)
- *Associació Lleidatana d'Intèrprets de Llengua de Signes i Guia-Intèrprets de persones Sordcegues per la Promoció i Difusió de la interpretació de la Llengua de Signe* (http://www.deixanssignar.org/)

Diccionaris

- Wikisign, *Diccionari Wiki de LSC* (http://lsc.wikisign.org)
- Mira què dic, *Diccionari Multimèdia de Signes de Catalunya* (http://www.edu365.cat/mqd/)
- SignPuddle, *Cercacador de signes i paraules per mitjà de la signoescriptura* (http://www.signbank.org/SignPuddle1.5/index.php?ui=1&sgn=56)
- Sign on, *English for Deaf Sign Language Users on the Internet* (http://www.acm5.com/signon2/index.html)
- Sématos.eu - Diccionari vidéo de LSC (http://www.sematos.eu/lsc.html)
- Primer Diccionari General i Etimològic de la Llengua de Signes Catalana

Glossaris

- Terminologia específica de la LSC relacionats amb l'àrea de llengua, *coordinat per Vinardell Maristany, M., Cirera Molera, M. (2006)* (http://www.xtec.net/dnee/lsc/terminologia_llengua/index.htm)
- Signos de Razas de perros, *per Morera, G., Hernández, N. (2011)* (https://dl.dropbox.com/u/5505276/SIGNOSDERAZASDEPERROS.pdf)
- Signes de l'àmbit de Geografia i Història, *per webvisual.tv* (http://webvisual.tv/signos/signoslsc.php)
- Petits signes: la família, els animals i el cos humà, *per webvisual.tv* (http://webvisual.tv/signos/petitssignes/petitssignes.php)

Portals

- Llengua de signes catalana. Generalitat de Catalunya (http://llengua.gencat.cat/ca/llengua_signes_catalana)
- *Portal de la llengua de signes catalana* (http://blogs.iec.cat/lsc/,)
- Signem, *Guia bàsica per a la comunicació en llengua de signes catalana* (http://www.signem.cat/)
- WebvisualTV, *web de notícies en LSC* (http://webvisual.tv/index.php?idioma=cat&seccio=1)
- XTEC, *Introducció a la llengua de signes per a mestres i logopedes, per Marta Vinardell* (http://www.xtec.cat/formaciotic/dvdformacio/materials/td138/modul_6/index.html)
- *Aprenent la Llengua de Signes Catalana*, un bloc (http://aprenentlsc.blogspot.com.es/)
